

A magyar kir. földtani intézet évkönyve III. kötetének 4-ik füzete megjelent, tartalma: Új adatok a déli Bakony föld- és üsténytani ismeretéhez Hantken Miksától; 32 nagy 8 adréti lap. 5 könyomatu táblával. — E munka a f. évi május havában mindazon t. tagtársaknak meg fog küldetni, kik tagdíjukat a f. évre már lerótták; a többinek pedig a tagdíjnak postai uton való utánvétele mellett fog szintén május havában megküldetni.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Szakgyűlés 1875. évi márc. hó 24-én.

Dr. Szabó József közölte Des Cloizeaux legújabb tanulmányozásai szerint a négy nevezetesebb plagioklas jelleget kettős fénytörési tulajdonságait. (L. a jelen számban).

Roth Sámuel, lőcsei főreáltanodai tanár a fazekasboda-morágyi hegylánc eruptiv kőzeteit ismertette. (Kivonatosa a következő számban fog megjelenni).

Az első titkár új tagokul bejelenti: dr. Schulek Vilmos egyetemi tanár- és Steinhaus István kereskedő urat Budapesten.

Szakgyűlés 1875. évi apr. hó 14-én.

Böckh János főgeolog ur egy, Erdély eocen rétegeiben talált új Pachyderma nemről értekezett. Ezen értekezés egész terjedelmében, a megfelelő felvilágosító rajzokkal együtt a m. k. földtani intézet évkönyvében fog még az év folytatában megjelenni, s így tartalmával a t. tagtársak részletesen megismerkedhetnek. Jelenleg előzetesen csak a kövekező rövid kivonatot közöljük:

A társulatnak már 1871-ben tartott egyik szakgyűlésén dr. Pávay Elek ur szólott röviden e fölötté érdekes, általa talált emlős-maradványról, melyet ő a zápfogakon majzolás által képződött kettős szivalaku ezifrázat után a Palaeotherium-nemhez volt hajlandó sorolni. A szóban forgó fossil emlős maradvány, me-

lyet Pávay ur András háza közelében — Kolozsvártól Ny. E Ny.-ra, — az általa ugynevezett rőt-homokkőben lelt egy alsó. állcsont töredékéből áll. Értekező ur részletesen tárgyalván ezen állcsont fogainak sajátságait, melyek folytán ezen emlős-maradvány ugy a valódi Palaeotherium, — mint az ezzel rokon nemektől többé-kevésbé lényegesen különbözik, azon következtetéshez jut, miszerint ezen, a fogazat minősége folytán leginkább a Palaeotheridák csoportjára utaló állkapcsot egy külön nem képviselőjének kell tekinteni, mely nemet a rendkívül rövid foghézag következtében *Brachydiastematherium*-nak, e nem szóban forgó speciesét pedig *B. transsilvanicum*-nak nevezett el. — Dr. Pávay Elek „Kolozsvár környékének földtani viszonyai“ című értekezésében azon lerakodmányt, melyben a tárgyaló emlős-maradványt találta, az alsó-eocénbe helyezi; ha e nézet helyes, az esetben ezen állkapocs oly korról bir, mely közelebb áll a Lophiodonták időkorához, mint a valódi Palaeotheridákéhoz, s így az ezen utóbbiakkal mutatkozó hasonlatosságok annál nagyobb jelentőséggel bírnak.

Dr. Koch Antal. „A Bakony éjszaknyugati részének másodkori képletei“ című értekezését az első titkár olvasta föl. (L. a jelen számban).

Az első titkár új tagul: Gudovits P. Jefrem urat, a szerb pénzügyminiszterium bányászati osztályának főnökét jelenti be, Belgrádról.

TITKÁRI KÖZLEMÉNYEK.

Tudósítás a magyarhoni földtani társulat ez idei erdélyi kirándulásait illetőleg.

A társulat ez idei vándorgyűléseinek megtartása tárgyában már a f. évi jan. hó 27-én tartott társulati közgyűlésen annyiban történt megállapodás, hogy a közgyűlés e vándorgyűlések megtartásának helyéül az erdélyi aranyvidéket, kapcsolatban Petrozsény vidékével fogadta el, a részletes program kidolgozását s a vándorgyűlés megtarthatása céljából szükséges intézkedések megtételét a közgyűlés a társulati választmányra bizta. A választmány e megbízatásnak eleget téve, az intézkedéseket máris megtette s a szükséges előmunkálatok

alajján f. hó 25-én tartott ülésében a részletes kirándulási programot is elkészítette, mely program a következő pontokból áll:

- Augustus 2-án, hétfőn: Indulás Budapestről vaspályán az esti vonattal Arad felé.
- Augustus 3-án, kedden: Megérkezés Dévára 1 órakor délben; ebéd, délután innen szekereken Nagyágra, itt meghálás.
- Augustus 4-én, szerdán: Reggel a nagyági bányák megtekintése; visszamenet szekereken Dévára s innen tovább Vajda-Hunyadra; megtekintése a vajda-hunyadi várnak; meghálás.
- Augustus 5-én, csütörtökön: Reggel szekereken Gyalárra; megtekintése az itteni vaskőbányáknak, szekereken vissza Vajda-Hunyadra; meghálás.
- Augustus 6-án, pénteken: Reggel szekereken, vagy a vaskőpályán Kalánra, az itteni vasművek megtekintése; délután 3 órakor elindulás a vaspályán Petrozsénybe, megérkezés 8 órakor estve.
- Augustus 7-én és 8-án } Excursiók Petrozsény vidékén, a szén-
szombaton és vasárnap } bányák, a szurduki szoros, stb. megtekintése.
- Augustus 9-én, hétfőn: Reggel a vasuton Piskibe, megérkezés délben; ebéd; délután a vonattal tovább, Gyula-Fehérvárra; itt meghálás.
- Augustus 10-én, kedden: Reggel szekereken — Zalathnán át, a hol ebéd tartatnék — Abrudbányára, itt meghálás.
- Augustus 11-én, szerdán: Abrudbánya és Verespatak bányáinak s vidékének megtekintése.
- Augustus 12-én, csütört. Korán reggel kirándulás lóháton a Detunátára. Innét tetszés szerint, vagy váltott lovakon Zalathnán át Gyula-Fehérvárra, vagy pedig vissza Abrudbányára, s másnap szekereken Tordán át Kolozsvárra; itt zárgyűlés; a kolozsvári gyűjtemények és a vidék megtekintése után vissza Budapestre.

E program a szóban forgó s a kirándulások helyét képviselő vidékeken lakó bányahivatalnokok — nagyrészt tag-

társak — szives vélemény-nyilvánítása alapján készült s így kivihetősége teljesen biztosítva van, csupán az elindulási idő — s ezzel természetesen az egész kirándulás ideje — annyiban szenvedhet változást, a mennyiben, ha netán ugyanczen időre esnének ezen vidékeken a képviselő-választások, a kirándulás csak később lenne foganatosítható, mi különben mind a társulati közlönyben, mind pedig a napilapok útján annak idején még a t. tagtársak tudomására lesz hozva.

Hogy azonban, a kirándulásokban résztvevő tagtársak száma iránt az ezen vidékeken lakó s a kirándulások vezetését részben magukra vállalt urak az elszállásolás, továbbítás stb. tekintetében, mielőbb s minél határozottabban értesíthetők legyenek, — mintán e vidékeken az előfogatok megrendelése s általában a kirándulások vezetése sok baj- és fáradságba kerül, — a társulati választmány főn'ebbi ülésén erre vonatkozólag azon határozatot hozta: miszerint a főntebb említett okok tekintetbe vételével, az ezen gyűléseken illetőleg kirándulásokon részt venni óhajtó tagtársak legfeljebb f. évi június hó 30-ig jelentkezzenek, annál is inkább, mivel később beérkező jelentkezések tekintetbe semmi esetre sem fognak vétetni. — A főntebbi határidőig való résztvevési bejelentések a már említett okokon kívül még azért is okvetlenül szükségesek, hogy kellő időben folyamodhassék a társulat a különböző közlekedési vonalok igazgatóságaihoz árleengedés végett.

Budapest, 1875. apr. 25.

Sajóhelyi Frigyes,
társ. I. titkár.

Nyilvános nyugtatóványozás:

A tagdíjat 1875-re f. évi apr. 25-ig lefizették: Angyal József, Berecz Antal, Bizenti Frigyes, Déchy Mór, Eggenberger féle könyvkereskedés, Eichleiter Antal, dr. Eissen Ede, dr. b. Eötvös Loránd, Fauser Antal, dr. Fleischmann Emanuel, dr. Frommhold Károly, Gesell János, Gudovits P. Jefrem, Hradczki Antal, Huffner Tivadar, dr. Hunfalvy János, Iglói ev. főgymn., Kalmár Ferenc, Kleritj Ljubomir, Korizmiés László, Láng Ede, Leutner Károly, Merényi Dezső, Nickl Mihály, dr. Persz Adolf, Prélyi István, Reitzner Miksa, Richter Lajos, Sebestyén Pál, Steinhausz István, Szeceksai István, Téglás Gábor és gr. Vass Samu tagtársak.

Budapest, 1875. ápril 25.

Sajóhelyi Frigyes,
társ. I. titkár.